

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภต เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๒

วันที่ ๑ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๑ (๗) บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตาม มาตรา ๑๘๕” ซึ่งมาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช้ สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะ ที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น” ดังนั้น จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตของผู้ถูกร้องและคณะเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ เป็นการกระทำอันขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ ดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๔ บัญญัติว่า “สมาชิกผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์”

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับหนังสือร้องเรียนจากราษฎรว่าได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างคอนโดมิเนียมในตำบลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ผู้ถูกร้องและคณะจึงชอบที่จะเดินทางไปตรวจสอบตามที่ร้องเรียนได้

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องและคณะได้เดินทางไปจังหวัดภูเก็ตเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ (ซึ่งเป็นวันอาทิตย์) ไม่ปรากฏมีเจ้าพนักงานตำรวจมาต้อนรับอำนวยความสะดวกขณะที่มาถึง ต่อมาในระหว่างลงพื้นที่ได้พบกับพันตำรวจโท ประเทือง ผลมานะ รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรกะรน ผู้ถูกร้องได้ต่อว่าและพูดจาทำนองข่มขู่พันตำรวจโท ประเทือง ผลมานะ ที่ไม่ปรากฏมีเจ้าพนักงานตำรวจมาต้อนรับและดูแลขณะมาถึง ซึ่งได้รับคำตอบว่าไม่ได้มีการติดต่อขอความร่วมมือตามระเบียบปฏิบัติทางราชการ นอกจากนั้นผู้ถูกร้องยังได้กล่าวกับพันตำรวจโท ประเทือง ผลมานะ ทำนองว่าเหตุใดเมื่อเห็นการก่อสร้างคอนโดมิเนียมบนที่ดิน น.ส. ๓ ก. ที่ตำบลกะรน โดยมีขอบด้วยกฎหมายอันเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าทำไมจึงไม่จับกุมดำเนินคดี ซึ่งพันตำรวจโท ประเทือง ผลมานะ ได้ชี้แจงถึงขั้นตอนและวิธีปฏิบัติตามกฎหมาย

ในวันรุ่งขึ้น วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องและคณะได้เดินทางไปสำนักงานเทศบาลตำบลกะรน โดยสวมเครื่องแบบข้าราชการรัฐสภาได้พบนายกเทศมนตรีและผู้บริหารของเทศบาล ได้พูดคุยและสอบถามข้อเท็จจริงเรื่องการก่อสร้างคอนโดมิเนียมดังกล่าว โดยผู้ถูกร้องได้แสดงพฤติกรรมเสมือนหนึ่งว่าตนเองเป็นผู้รับผิดชอบหรือมีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการในเรื่องนี้โดยไม่รับฟังคำชี้แจงของผู้บริหารเทศบาลและแสดงพฤติกรรมไม่เป็นกลาง โดยการชี้หน้าว่าเจ้าของคอนโดมิเนียมได้กระทำความผิดแต่กลับไม่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างทั้ง ๆ ที่ผู้ถูกร้องทราบเป็นอย่างดีว่าเรื่องนี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

นอกจากนี้ ปรากฏมีข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในคดีนี้กล่าวคือ แม้การเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตของผู้ถูกร้องและคณะในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมกระทำได้ดังกล่าวข้างต้นเนื่องจากได้รับหนังสือร้องเรียนจากชาวราษฎรภูเก็ต แต่ก็ไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของตนและก็ไม่ได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการใดให้ลงพื้นที่ไปดำเนินการดังกล่าว นอกจากนั้นก็มีข้อสังเกตว่า ผู้ร้องเรียนเป็นชาวภูเก็ตแต่เหตุใดจึงร้องเรียนต่อผู้ถูกร้องแทนที่จะร้องเรียนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ตโดยตรง อนึ่ง ปรากฏว่าหนังสือร้องเรียนนั้นลงวันที่ ๑๘

สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องและคณะเดินทางมาถึงจังหวัดภูเก็ต จึงยอมเป็นไปไม่ได้ เพราะว่าหากผู้ถูกร้องได้รับหนังสือร้องเรียนจริงในวันดังกล่าว ย่อมต้องใช้เวลาในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อนเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตกับคณะ ยิ่งกว่านั้น ในเมื่อปรากฏว่าหนังสือร้องเรียนลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงยอมอยู่ในครอบครองของผู้ถูกร้องแล้ว แต่เหตุใดในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาซึ่งยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องจึงขอยื่นในภายหลัง ยิ่งกว่านั้น มีข้อสังเกตด้วยว่าหนังสือร้องเรียนไม่เหมือนหนังสือร้องเรียนโดยปกติทั่วไป เพราะมีเนื้อหาสาระและรายละเอียดตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน โดยอ้างเอกสารทางการประกอบหนังสือร้องเรียน ๘ ฉบับ และมีคำพูดให้ดำเนินการทลายหนังสือร้องเรียน ๔ ข้อ ซึ่งรวมถึงขอให้มีการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้าง โดยให้มีผลย้อนหลังนับจากวันที่ออกใบอนุญาต

โดยที่ศาลปกครองนครศรีธรรมราชได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่าการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้เพิกถอน ปัจจุบันคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของของศาลปกครองสูงสุด และเทศบาลตำบลกะรน ให้บริษัท กะตะบีช จำกัด วางเงินประกันการรื้อถอนและการปรับสภาพที่ดินเป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้ว จึงควรปล่อยให้คดีนี้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม การที่ผู้ถูกร้องได้เข้าไปสั่งการชี้ให้นายกเทศมนตรีและผู้บริหารเทศบาลตำบลกะรนว่าเจ้าของคอนโดมิเนียมได้กระทำผิดกฎหมายแต่กลับไม่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและเข้าข่ายแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมของศาลปกครองสูงสุด

ดังนั้นจึงเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อหวังผลประโยชน์อื่นใดของตนเอง ของผู้อื่นหรือของพรรคการเมืองไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจกรรมที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๘๕ (๑) มีผลทำให้ผู้ถูกร้องสิ้นสุดความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗)

อีกทั้งพฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ถูกร้องยังเป็นการกระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับเรื่องไว้

พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ยกปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง” เมื่อคดีนี้ไม่ปรากฏว่าศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง ประกอบกับเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ารัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่าในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่

จึงต้องถือตามหลักทั่วไปที่ว่าวันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ (๗) นับแต่วันที่ศาลอ่านคำวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๔๙ ที่ ๑๒ - ๑๔/๒๕๕๓ และที่ ๑๓/๒๕๕๕

อนึ่ง ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง กรุงเทพมหานคร เขต ๙ พรรคพลังประชารัฐ เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ทำให้มีตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งว่างลง และต้องดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๑๐๒ จึงถือว่าวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง คือ วันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟัง โดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

(นายณกต เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ